

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αικατερίνη Σπυριδάκη – Βουλευτής Ν. Λασιθίου

Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 2026

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς:

Την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κα Σοφία Ζαχαράκη

Τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, κ. Χρίστο Δήμα

Την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κα Δόμνα Μιχαηλίδου

ΘΕΜΑ: «Αποκλεισμός και άνισες συνθήκες για τα ΑμεΑ»

Κυρίες Υπουργοί,

Κύριε Υπουργέ,

Σας καταθέτω ως Αναφορά το από 29 Ιανουαρίου 2026 κείμενο–παρέμβαση της Δημοκρατικής Συνεργασίας Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, με το οποίο αναδεικνύονται τα συστηματικά και διαχρονικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ) στη χώρα μας, τόσο σε επίπεδο καθημερινής διαβίωσης όσο και σε επίπεδο εκπαίδευσης, προσβασιμότητας και κοινωνικής ένταξης.

Στο κείμενο επισημαίνεται ότι η απουσία στρατηγικού και ολιστικού σχεδιασμού για τα ΑμεΑ έχει οδηγήσει σε μια πραγματικότητα αποκλεισμού, όπου η προσβασιμότητα παραμένει ζητούμενο σε δημόσια κτίρια, μέσα μαζικής μεταφοράς και κοινόχρηστους χώρους. Σπασμένα και στενά πεζοδρόμια, ανύπαρκτες ή κατεστραμμένες ράμπες, έλλειψη θέσεων στάθμευσης ΑμεΑ και βασικών υποδομών, όπως τουαλέτες προσβάσιμες σε χώρους εστίασης και αναψυχής, συνθέτουν μια καθημερινότητα που δυσχεραίνει ή και αποκλείει τη συμμετοχή των ΑμεΑ στην κοινωνική ζωή.

Παράλληλα, αναδεικνύεται η αναποτελεσματικότητα των πολιτικών στήριξης, οι οποίες χαρακτηρίζονται από έντονη γραφειοκρατία, καθυστερήσεις και ανεπαρκή επιδόματα, που δεν ανταποκρίνονται στις αυξημένες ανάγκες που συνεπάγεται μια αναπηρία. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα στοιχεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία από το 1ο Βαρόμετρο για τα ΑμεΑ, σύμφωνα με τα οποία ένας στους δύο πολίτες με αναπηρία ηλικίας 16–64 ετών ζει σε συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, ενώ η Ελλάδα κατατάσσεται στη δεύτερη χειρότερη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στο ίδιο πλαίσιο, επισημαίνονται σοβαρά ζητήματα στον τομέα της εκπαίδευσης, με καθυστερήσεις και ελλείψεις στη στελέχωση των σχολείων ειδικής αγωγής, ανεπαρκείς κτιριακές υποδομές και έλλειψη μόνιμου εξειδικευμένου προσωπικού, όπως εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής, λογοθεραπευτών, εργοθεραπευτών, ψυχολόγων και σχολικών νοσηλευτών. Η κατάσταση αυτή υπονομεύει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης, επιβαρύνει τις οικογένειες με ιδιωτικές δαπάνες και στερεί από τα παιδιά με αναπηρία το δικαίωμα σε μια ουσιαστική, σταθερή και ισότιμη εκπαιδευτική διαδικασία.

Η στήριξη των Ατόμων με Αναπηρία, κκ. Υπουργοί, δεν είναι ζήτημα φιλανθρωπίας, αλλά δείκτης δημοκρατίας και κοινωνικής δικαιοσύνης. Όταν οι πόλεις μας παραμένουν απροσπέλαστες, τα επιδόματα ανεπαρκή και τα σχολεία ειδικής αγωγής υποστελεχωμένα, τότε η Πολιτεία αποτυγχάνει στον πιο βασικό της ρόλο: να διασφαλίζει ίσα δικαιώματα και αξιοπρέπεια για όλους. Απαιτείται πολιτική βούληση, σταθερή χρηματοδότηση και ουσιαστική συμμετοχή των ίδιων των ΑμεΑ στη διαμόρφωση των πολιτικών που τα αφορούν. Μόνο έτσι μπορούμε να μιλάμε για μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς.

Παρακαλώ για τις ενέργειές σας και την ενημέρωσή μας σχετικά με τον συνολικό σχεδιασμό και τα μέτρα που προτίθεται να λάβει το Υπουργείο για την ουσιαστική στήριξη των Ατόμων με Αναπηρία, με έμφαση στην προσβασιμότητα, την κοινωνική προστασία και την εκπαίδευση.

Επισυνάπτεται το σχετικό έγγραφο.

Η αναφέρουσα Βουλευτής

Αικατερίνη Σπυριδάκη

29 Ιανουαρίου 2026

**Η ποιότητα μιας κοινωνίας κρίνεται από το πώς φροντίζει τα πιο ευάλωτα μέλη της.
Η στήριξη των ΑμεΑ αποτελεί υποχρέωση κάθε σύγχρονης και δημοκρατικής κοινωνίας.**

Με την κυβέρνηση της ΝΔ ποτέ δεν υπήρξε στρατηγικός σχεδιασμός για την ουσιαστική υποστήριξη των ατόμων με κινητικά προβλήματα, των τυφλών, των παιδιών με βαρύ αυτισμό, των ανδρών και γυναικών με χρόνιες σοβαρές παθήσεις. Οι πολίτες που ανήκουν σε αυτές τις κατηγορίες έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι με μία πραγματικότητα που δεν βοηθάει να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τα προβλήματά τους, αλλά κάνει την καθημερινή τους ζωή πιο δύσκολη και σε πολλές περιπτώσεις τους αποκλείει τελείως από δραστηριότητες που οι υπόλοιποι πολίτες απολαμβάνουν.

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι με αναπηρία είναι η προσβασιμότητα. Τα δημόσια κτήρια, τα μέσα μαζικής μεταφοράς και οι κοινόχρηστοι χώροι παραμένουν απροσπέλαστα για τα άτομα με αναπηρία. Σπασμένα και στενά πεζοδρόμια, γεμάτα τραπεζοκαθίσματα που εμποδίζουν, στάσεις λεωφορείων χωρίς ράμπες, χαλασμένες ή ανύπαρκτες ράμπες λεωφορείων, παράνομη στάθμευση αυτοκινήτων, έλλειψη επαρκών θέσεων στάθμευσης ΑμεΑ, ανυπαρξία τουαλετών ΑμεΑ σε χώρους εστίασης και αναψυχής, είναι μόνο μερικά από τα καθημερινά προβλήματα των ΑμεΑ.

Οι όποιες πολιτικές στήριξης χαρακτηρίζονται συχνά από γραφειοκρατία, καθυστερήσεις και ασυνέχεια. Τα επιδόματα είναι συνήθως ανεπαρκή για να καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες που συνεπάγεται μια αναπηρία, ενώ η διαδικασία πιστοποίησης είναι χρονοβόρα και ψυχοφθόρα. Επιπλέον, λείπει μια ολιστική προσέγγιση που να αντιμετωπίζει τα ΑμεΑ ως ενεργούς πολίτες με δικαιώματα και δυνατότητες. Οι πολιτικές συχνά εστιάζουν στην παροχή ελάχιστης οικονομικής βοήθειας, χωρίς να επενδύουν στην ανεξάρτητη διαβίωση, την προσβασιμότητα, την εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία παρουσίασε τα αποτελέσματα του 1^{ου} Βαρόμετρου για άτομα με αναπηρίες ή και σοβαρές και χρόνιες παθήσεις, τα οποία φέρνουν στο προσκήνιο τα μεγάλα και συστηματικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν χιλιάδες συμπολίτες μας:

- Το 2024, ένας στους δύο πολίτες με αναπηρία ηλικίας 16-64 ετών έζησε σε συνθήκες φτώχειας ή και κοινωνικού αποκλεισμού. Η Ελλάδα βρίσκεται στη δεύτερη χειρότερη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Η συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό είναι 25,3%, ποσοστό που αποτελεί τη δεύτερη χαμηλότερη τιμή του δείκτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Το 25% των ατόμων με αναπηρία έχει δεχτεί σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική ή άλλης μορφής βία και παρενόχληση την οποία δεν έχουν αναφέρει σε κανέναν ούτε έχουν καταγγείλει στους αρμόδιους φορείς.
- Το 40,4% των ατόμων με αναπηρία αντιμετωπίζουν μεγάλη δυσκολία ή δεν μπορούν καθόλου να ολοκληρώσουν καθημερινές ή συνηθισμένες δραστηριότητες χωρίς να λάβουν υποστήριξη ή βοήθεια από άλλο άτομο.
- Το 75% των ατόμων με αναπηρία εκτιμάται ότι διαθέτει μηνιαίο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα από 0 έως 675 ευρώ τον μήνα.
- 8 στα 10 άτομα με αναπηρία ή χρόνιες παθήσεις αναγκάζονται να μειώσουν δαπάνες που αφορούν βασικές ανάγκες διαβίωσης, όπως δαπάνες για τρόφιμα ή ρουχισμό, προκειμένου να καλύψουν ανελαστικές ανάγκες της υγείας τους.

Στην εκπαίδευση οι ελλείψεις και οι καθυστερήσεις στη στελέχωση των σχολείων ειδικής αγωγής είναι συνηθισμένο φαινόμενο. Παρότι ο ρόλος τους είναι καθοριστικός για την ανάπτυξη, την κοινωνικοποίηση και την αυτονομία των παιδιών με αναπηρία, στην πράξη λειτουργούν συχνά σε συνθήκες υποβάθμισης και εγκατάλειψης.

Πολλά σχολεία στεγάζονται σε ακατάλληλα ή παλιά κτίρια, χωρίς επαρκείς υποδομές, σύγχρονο εξοπλισμό ή ασφαλείς χώρους για τα παιδιά. Αίθουσες μικρές, ελλείψεις σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό και ανεπαρκείς συνθήκες υγιεινής δυσχεραίνουν την εκπαιδευτική διαδικασία και θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια μαθητών και εκπαιδευτικών. Ταυτόχρονα, η έλλειψη μόνιμου προσωπικού αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα. Εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, ψυχολόγοι και σχολικοί νοσηλευτές δεν επαρκούν για να καλύψουν τις πραγματικές ανάγκες των μαθητών. Συχνά, οι προσλήψεις καθυστερούν, γίνονται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου και χωρίς συνέχεια, με αποτέλεσμα να διαταράσσεται η σταθερότητα που είναι απαραίτητη για τα παιδιά με αναπηρία.

Επιπλέον, τα αναλυτικά προγράμματα και το εκπαιδευτικό υλικό δεν είναι πάντα προσαρμοσμένα στις εξατομικευμένες ανάγκες των μαθητών. Η έλλειψη υποστήριξης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών οδηγεί συχνά σε εξάντληση και επαγγελματική απογοήτευση, ενώ οι οικογένειες αναγκάζονται να καλύπτουν τα κενά του κράτους με ιδιωτικές δαπάνες.

Η κατάσταση αυτή ενισχύει τις ανισότητες και στερεί από τα παιδιά με αναπηρία το δικαίωμα σε μια ουσιαστική και ισότιμη εκπαίδευση, μετατρέποντας τα σχολεία ειδικής αγωγής σε δομές διαχείρισης αντί για χώρους πραγματικής μάθησης και ενδυνάμωσης.

Η στήριξη των ΑμεΑ δεν αποτελεί πράξη φιλανθρωπίας, αλλά υποχρέωση μιας σύγχρονης και δημοκρατικής κοινωνίας. Απαιτείται πολιτική βούληση, σταθερή χρηματοδότηση και συμμετοχή των ίδιων των ΑμεΑ στη διαμόρφωση των πολιτικών που τα αφορούν. Μόνο μέσα από ολοκληρωμένες και εφαρμόσιμες πολιτικές, που θα διασφαλίζουν την ισότητα, την προσβασιμότητα

και τον σεβασμό, μπορεί να μειωθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός και να δοθεί στα Άτομα με Αναπηρία η δυνατότητα να ζήσουν με αξιοπρέπεια και αυτονομία. **Η ποιότητα μιας κοινωνίας, άλλωστε, κρίνεται από το πώς φροντίζει τα πιο ευάλωτα μέλη της.**

**Δημοκρατική Συνεργασία
Εκπαιδευτικών Π.Ε.**

